

Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Między Odrą a Bobrem Kraina Lasów i Jezior – Lokalna Grupa Działania

Oddajemy do Państwa dyspozycji broszurę poświęconą pierwszym krokom w zakładaniu małych winnic. Broszura została opracowana w ramach projektu „Winner: Winnice-Edukacja-Reaktywacja, który jest prowadzony na terenie 11 gmin należących do LGD Między Odrą a Bobrem oraz na terenie 7 gmin należących do LGD Kraina Lasów i Jezior.

Ziemia lubuska słynie z uprawy winorośli i wyrobu wina gronowego. Powrót do korzeni smaków tradycyjnych oraz rozwój enoturystyki jest dla nas bardzo ważny. Dlatego mamy nadzieję, że ta broszura zaszczepli u Państwa bakcyła winiarstwa.

Serdecznie zapraszamy do zakładania przydomowych winnic oraz do korzystania z zakładki WINNER na stronach internetowych naszych Stowarzyszeń.

www.miedzyodraabobrem.pl

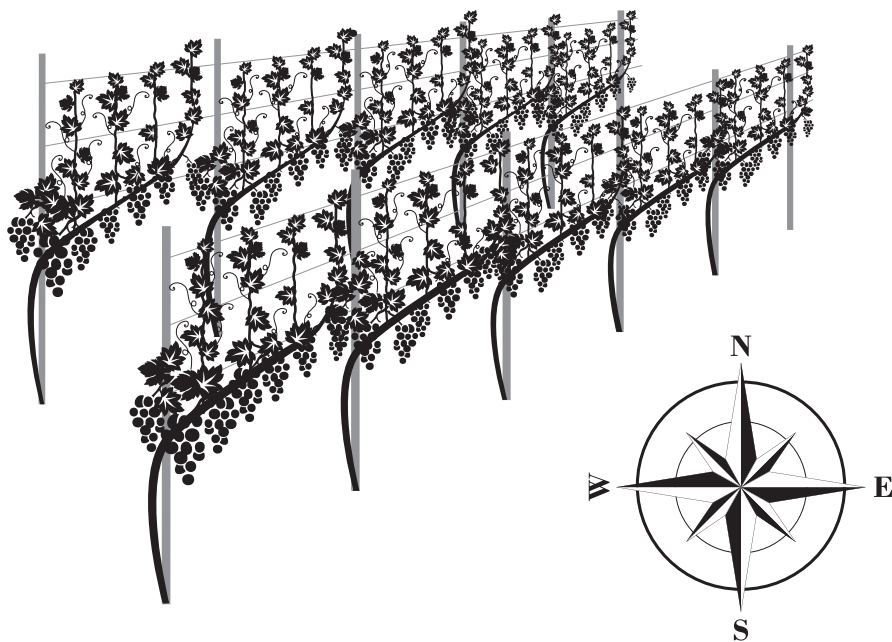
www.klj.org.pl

Zapraszamy

Stanowisko

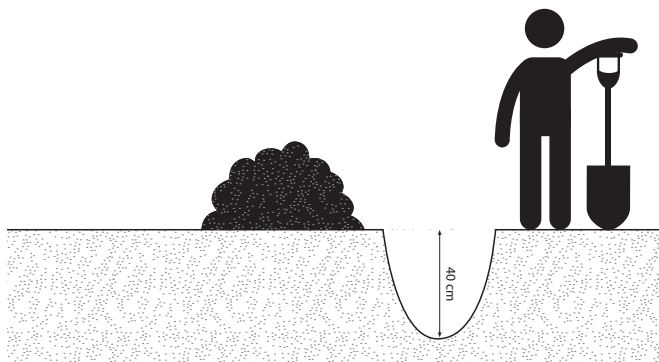
Winorośle nie są roślinami o zbyt wygórowanych wymaganiach glebowych, a dobry jakościowo smak wina można uzyskać nawet na ubogich glebach. Pod winnice nadaje się większość gleb umiarkowanie żyznych. Trzeba jednak pamiętać, że winorośle nie lubią wilgotnych miejsc. Należy, więc unikać gleb o wysokim poziomie wód gruntowych oraz słabo przepuszczalnych.

Najkorzystniejszym miejscem do uprawy winorośli są pola o lekkim nachyleniu w kierunku południowym, zachodnim lub południowo-zachodnim. W warunkach przydomowych najlepiej wybierać miejsca przy południowych i zachodnich ścianach zabudowań. Nagrzewanie się ścian domu podczas dnia powoduje oddawanie ciepła nocą dzięki czemu temperatura jest wyższa niż na otwartej przestrzeni. W polu lub w ogrodzie najkorzystniej jest sadzić krzewy w szpalerach w kierunku północno-południowym. Winorośle powinny być prowadzone przy drutach. Odmiany deseryjne w formie sznura skośnego, a odmiany przerobowe w formie jedno i dwuramiennego Guyota. Krzewy winorośli można również sadzić przy pergolach, trzeba jednak pamiętać, że posadzone tam odmiany powinny być roślinami odpornymi na mrozy.

Gleba

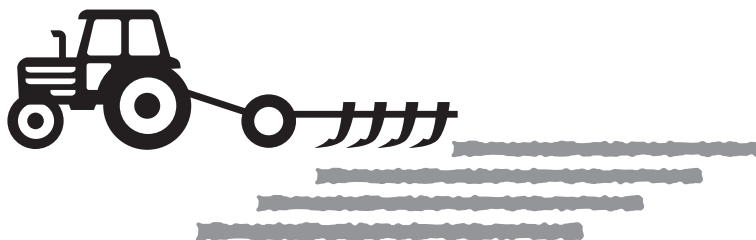
Optymalną glebą do uprawy winorośli jest gleba o odczynie od 6,5–7 pH z możliwością nawadniania w okresie od maja do sierpnia. Zaś na kwaśniejszej glebie przed posadzeniem sadzonek należy wzruszyć ziemię w warstwie ok. 40 cm (taką czynność wykonujemy szpadłem lub łopatą). By odkwasić glebę należy zastosować zabieg wapnowania, który poprawi przepuszczalność i przewodność gleby.

Nawożenie mineralne i organiczne również jest zabiegiem wzbogacającym żyzność gleby oraz poprawiającym wzrost krzewów. Stosując nawozy mineralne należy odpowiednio obliczyć dawkę na podstawie analizy gleby. Najlepiej jednak stosować nawozy organiczne w postaci kompostu lub obornika. Najlepszy jest obornik przefermentowany 2–3-letni. Uwaga: należy pamiętać aby nie stosować jednocześnie wapna i nawozów organicznych.

Zaleca się również, aby w międzyrzędziach winnic uprawiać rośliny motylkowe takie jak łubin, gorczyca czy rzepak. Znacznie poprawiają strukturę gleby i wzbogacają ją w pokarm.

Wszystkie prace związane z glebą powinny być ukończone przed jesienią.

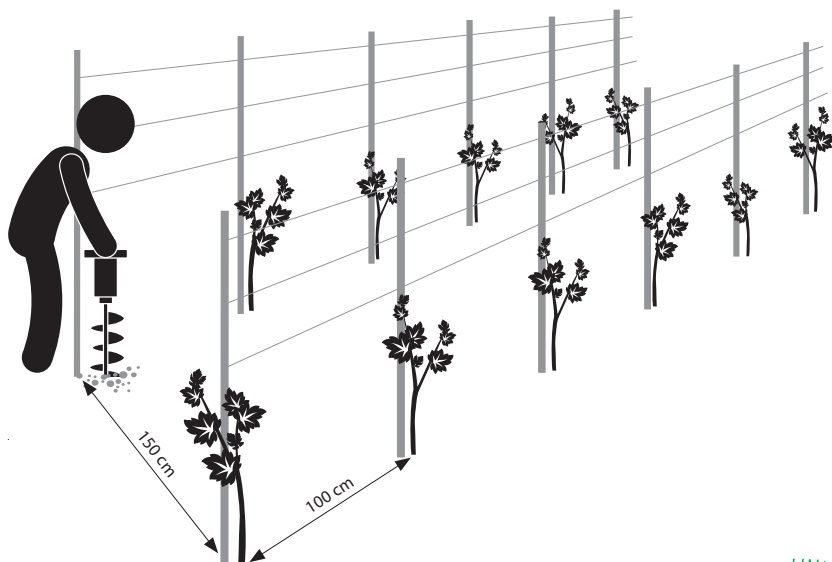

Sadzenie

Wybór terminu sadzenia jest w dużej mierze uzależniony od warunków pogodowych. W polskim klimacie preferuje się sadzenie krzewów winorośli późną wiosną lub też jesienią, ale ten drugi termin jest rzadko stosowany. Właściwy sezon sadzenia trwa ok. 6 tygodni. Jeśli posiadamy rośliny już z liśćmi warto wstrzymać się z sadzeniem do „Zimnej Zośki” (po 15 maja)

Istnieją dwie techniki sadzenia krzewów: mechaniczna (przy wykorzystaniu specjalnej sadzarki do winorośli) i ręczna. Sadzenie ręcznie wymaga wyznaczenie w terenie rzędu winorośli. Optymalna odległość między rzędami powinna wynosić co najmniej 1,5 m a między sadzonkami 1 m. Następnie należy w poszczególnych rzędach wyznaczyć miejsce, w którym będzie umieszczona sadzonka. Przed posadzeniem musimy pamiętać aby sadzonka była namoczona w wodzie przez min. 1 dobę. Kolejnym krokiem jest wykopanie szpadłem lub wywiercenie świdrem dołka o głębokości ok. 40 cm pod każdą sadzonkę. W dołku umieszczamy sadzonkę zwracając uwagę na rozłożenie korzeni oraz wysokość miejsca szczepienia, które powinno się znajdować na wysokości 5 cm nad poziomem gruntu. Na koniec należy zapełnić dołek ziemią obsypując korzenie oraz udeptać ziemię wokół sadzonek.

Przy sadzeniu krzewów winorośli każda z prac powinna być należycie wykonana zwłaszcza w zakresie równomiernego rozłożenia sadzonek co poprawia walory estetyczne oraz ułatwia prace pielęgnacyjne.

Cięcie

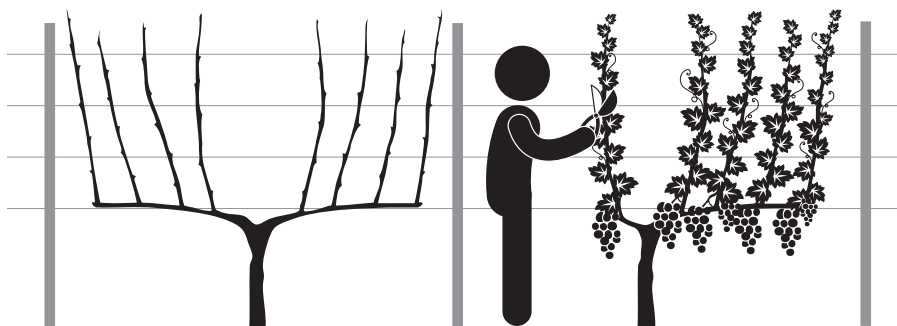
Cięcie winorośli stosowane jest po to aby dać roślinie możliwość dostępu do światła, zapewnić odpowiedni dopływ powietrza oraz pozwolić roślinie wydać zdrowe i duże jagody. Do cięcia można użyć sekatora, małej piły ręcznej lub noża.

Wyróżniamy cięcie:

Cięcie zimowe – wykonywane jest od końca listopada do końca lutego, w tym cięciu pozostają tylko łoży (pęd zeszłoroczny) owocujące.

Cięcie wiosenne – wykonywane jest przeważnie w maju, w którym usuwa się pędy słabe oraz zbyt liczne i te które nie zawiązały owoców.

Cięcie letnie – to bardziej przycinanie niż cięcie, które jest wykonywane od czerwca do końca sierpnia. W tym czasie skraca się pędy z owocami za 6 liściem licząc od grona oraz pasierby za pierwszym liściem (są to pędy wyrastające z kątów liściowych pędów jednorocznych). Letnie cięcie powtarza się w miarę potrzeby.

Ochrona winorośli

Krzewy winorośli mogą atakować choroby grzybowe oraz szkodniki. Do najczęściej występujących chorób grzybowych możemy zaliczyć mączniaka rzekomego i prawdziwego oraz szara pleśń. Mączniak rzekomy atakuje górną stronę młodych liści na których pojawiają się żółte oraz brązowe plamy. Mączniak prawdziwy natomiast atakuje wszystkie części zielone rośliny powodując biały nalot. Pleśń, a precyzyjniej mówiąc szara pleśń atakuje owoce winorośli powodując na nich nalot oraz usychanie.

W celu uniknięcia chorób krzewów, aby ograniczyć sposoby chemiczne należy zastosować profilaktykę. Wyrabianie i niszczenie opadłych liści ogranicza źródło infekcji pierwotnej. Unikanie nadmiernego zagęszczenia pędów ogranicza ryzyko infekcji wtórnej, a kupowanie zdrowych sadzonek wolnych od chorób zmniejsza ryzyko ich występowania. Warto także zastanowić się nad sadzeniem mieszańców odpornych na choroby.

Zbiór owoców

Zbiór odmian wczesnych można już zacząć na przełomie sierpnia oraz września. Odmiany późniejsze są zbierane w październiku. Do zbioru winogron najlepiej się zaopatrzyć w sekator, który znacznie ułatwi nam zbiór gron.

Dojrzałość jagód winogron sprawdza się za pomocą refraktometra winiarskiego zwanego inaczej moszczomierzem lub cukromierzem (koszt ok. 200 zł). Należy wybrać kilka owoców z grona i rozgnieść je. Krople soku wypływające z jagód nanieść na urządzenie i dokonać odczytu.

Projekt „WINNER”

Winnice-Edukacja-Reaktywacja

Partnerzy:

- Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Między Odrą a Bobrem
- Stowarzyszenie Kraina Lasów i Jezior – Lokalna Grupa Działania

Cele projektu:

- Budowa 18 miejsc małej architektury winiarskiej z winoroślą w tle.
- Zakładanie 18 małych wzorcowych winnic.
- Przyrowadzenie 18 spotkań informacyjnych o uprawie winorośli połączone z dystrybucją sadzonek.
- Opracowanie i wydanie materiałów instruktarzowych i promocyjnych.
  - Broszura.
  - Film.
  - Folder.
  - Strona www.